

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

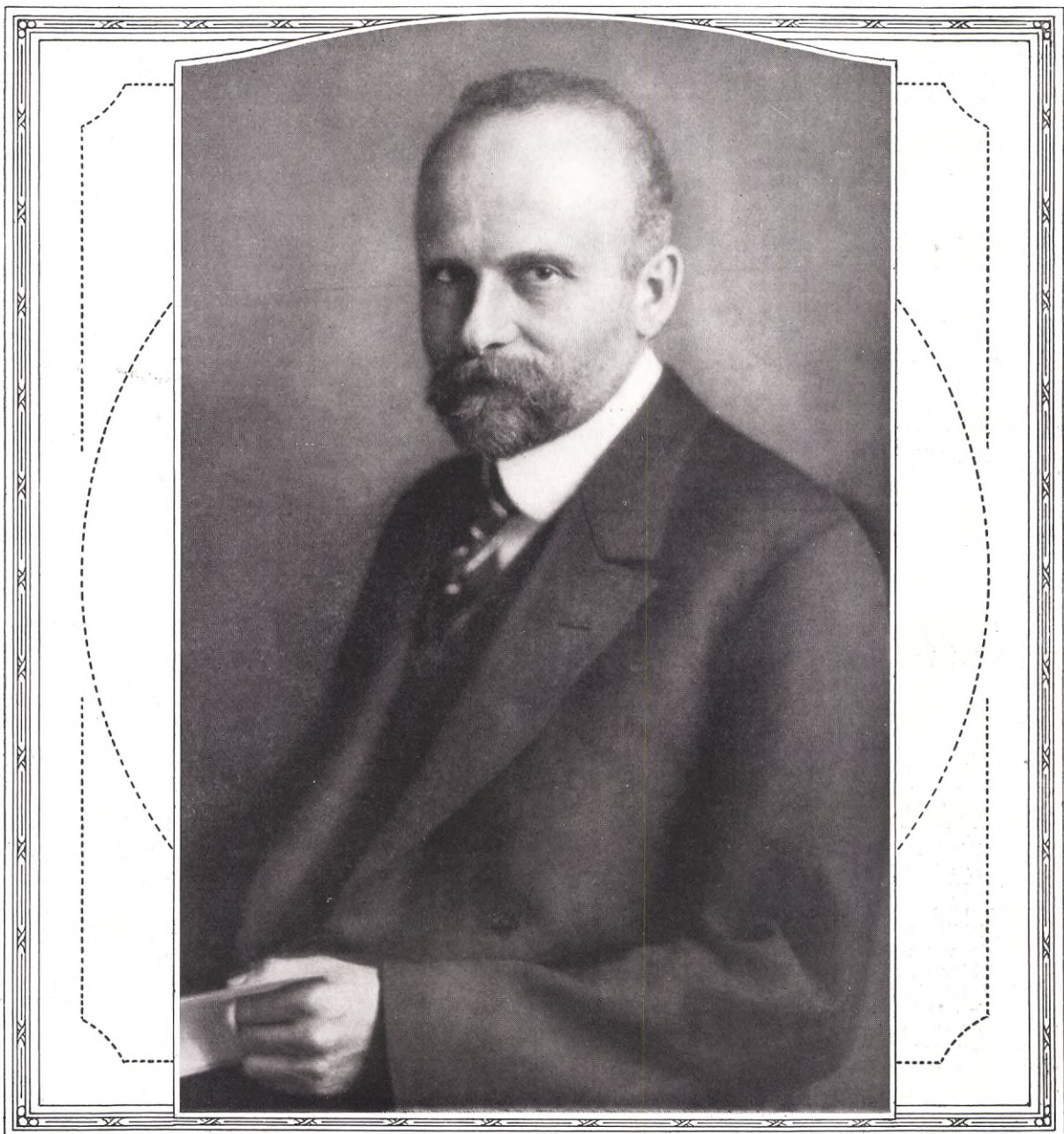

· HVAR 8 DAG ·
ILLUSTRERADT MAGASIN

25:TE ÅRG.

DEN 9 DECEMBER 1923.

N:o 10.

Efter porträtt.
Klische: Sjöberg's Klischeeanst., Gbg

Dr Robert Bárány

Solnedgång i oväder.
Foto. Jeppsson, Limhamn.

Till de svenska män med lysande världsrökt, åt vilka Nobelpris av ett eller annat slag under innevarande århundrande blivit tilldelade, hör sedan några åt tillbaka jämväl den ursprungligen österrikiske undersåte, vars namn läses här ovan. Redan den 29 oktober 1915 tillerkände Karolinska institutets lärare-kollegium 1914 års Nobelpris i medicin och fysiologi åt dåvarande krigsfångnen i Merv i ryska Turkestan, docenten vid Wiens universitet med doktorn Robert Bárány. Efter att följande år genom vår svenske prins Carls inflytande ha blivit förflyttad från Merv till Kasan, där han erhöll tillstånd att arbeta vid universitetet, frigavs han som invalid ur krigsfångenskapen på grund av en gammal knäskada, och kallades den 17 april 1917 till docent vid Uppsala universitet och föreståndare för dåvarande klinik och poliklinik för öron-, näs- och halssjukdomar samt erhöll ett par veckor senare professors namn, heder och värdighet. Omkring två år därefter, sedan fädernemonarkien på hösten 1918 sammanstörtat i ett flertal successionsstater, erhöll han den 10 juli 1919 svenskt medborgarskap och blev ungefär samtidigt medredaktör i den högt ansedda tidskriften *Acta oto-laryngica*. I närvarande stund väntar man, att hans lärarebefattning vid Uppsala universitet inom kort skall utbytas mot ett med vederbörliga ekonomiska löneförhållanden utrustat professorsämbete på otologiens område.

Robert Bárány är född i Wien den 22 april 1876 samt son till banktjänstemannen, disponenten Ignaz Bárány och hans maka Marie Hock. Efter att ha genomgått folkskola och läroverk i fädernestaden avlade han 1894 studentexamen och ägnade sig därefter åt medicinska studier vid universitetet i Wien, där han 1897, 1899 och 1900 undergick för läkareverksamhet föreskrivna prövningar och sistnämnda år jämväl förvärvade sig medicinsk doktorsgrad. Sina studier fortsatte han därefter främst på näringsfysiologiens område hos prof. C. von Noorden i Frankfurt a. M. samt därefter på psykiatriens hos prof. E. Kræpelin i Heidelberg och H. Pfister i Freiburg in Br. för att därpå år 1902 överflytta till olika öronkliniker i Wien, där han inom kort gjorde sina epokgörande upptäckter på innerörats område.

Redan tidigt under 1800-talet hade P. M. J. Flourens genom experiment visat, att vissa rytmiska ögonrörelser, s. k. nystagmus, kunde åstadkommas genom retning av innerörats bäggångar. Andra forskare hade framkallat svindel genom att rotera människor och även ådaga-lagt, att svindel kan framkallas av sjukdomar i innerörat utan att dock vara i stånd till en riktig förklaring av orsakerna till alla hithörande iakttagelser. Uppslaget här till gavs först av Bárány genom ett föredrag inför österrikiska otologiska sällskapet om den "kaloriska nystagmus" i maj 1905. Uppslaget var enkelt nog. Sedan länge tillbaka visste ögonläkarna, att deras patienter fingo svindel, när de spolades i öronen, och vissa forskare hade därvid t. o. m. iakttagit nystagmus. Men man kände ej vad som härvid var det verkamma medlet eller från vilket organ fenomenet utlöstes. Bárány studerade nu frågan systematiskt och fann, att utspolning av ett öra regelbundet gav nystagmus av en viss typ och att denna nystagmus var förbunden med svindelkänsla. Tillfälligt erfor han förklaringen. En patient, som han utspolade, sade honom en dag, att, om han toge en för kall spolvätska, uppkomme stark svindel. På grund härav valde Bárány en mycket varm spolvätska, men följden härav blev allenast, att patienten åter klagade över stark svindel. Bárány konstaterade även nu närvaro av nystagmus, men denna gång i motsatt riktning mot den tidigare iakttagna. Härmed var förklaringen given. Det avgörande var uppenbarligen spolvätskans temperatur, och det blev också snart klart, att fenomenet, den s. k. kaloriska reaktionen, utlöstes från bäggångarna, vilkas endolymfa (vätskeinhåll) vid avkyllning blir tyngre med tendens att sänka sig, men vid uppvärmning lättare med tendens att höja sig. De på dessa sätt uppkommande tendenserna till strömningar i bäggångarnes endolymfa utlöste den nyssnämnda kaloriska reaktionen. En kon-

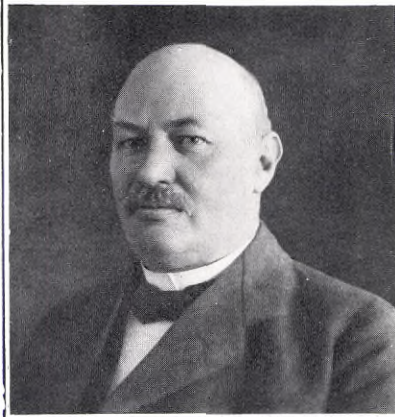
sekvens av denna Bárány's enkla förklaring var först och främst, att en mängd äldre förklaringshypoteser definitivt bortföll. Det väsentliga var tydligen, huruvida labyrinthen avkyldes eller uppvärmdes och vid vilken ställning på huvudet detta skedde. Härmed vanns tack vare fränken på den kaloriska reaktionen för första gången en metod att undersöka retbarheten hos örats vestibularapparat, vilken i nästan alla fall är användbar och fått den största betydelse för den terapeutiska behandlingen. Medan dödligheten inom en viss grupp av främst inflammatoriska labyrinthsjukdomar tidigare beräknats till mellan 30 och 50 proc., nedpressades densamma väsentligen tack vare nämnda metod till nära nog noll.

Bárány leddes emellertid från denna första stora upptäckt över till ett studium även av övriga vestibulära öronreaktioner. Bl. a. klarlade han de vestibulära fenomen, som uppträda efter rotation, och kom till helt motsatta resultat mot tidigare antagna. Han fastslog nu den s. k. rotatoriska reaktionen kliniska och fysiologiska betydelse, han gjorde med det s. k. listelprovet fysiologen Ewalds pneumatiska hammare kliniskt användbar och undansköt tilltron till den tidigare anlitade galvaniska reaktionen. Vidare studerade han och satte i system den vestibulära symptomkomplexens övriga fenomen, subjektiva såväl som objektiva, varvid han främst utvecklade frågan om de s. k. vestibulära reaktionsrörelserna. Härvid fastslog han, att de redan tidigare kända vestibulära jämviktsrubbingarne lagbundet uppträda i bestämt förhållande till förefintlig nystagmus, så att dessa rubbingar bl. a. ändra riktning vid förändring av huvudets ställning. Dessa jämviktsrubbingar, vilka — såsom prof. Gunnar Holmgren på sin tid uttalat i "Les Prix Nobel" — torde utlösas av bålmskulaturen, motsvaras av analoge fenomen inom all annan av viljan dirigerad muskulatur. "Med lämplig försöksanordning kan man visa, hur varje extremitet eller del av extremitetet avviker eller tenderar att avvika från ett visst läge i samma plan men motsatt riktning mot en framkallad eller redan förefintlig vestibulär nystagmus. Detta förut fullständigt okända fenomen har Bárány med sitt s. k. peförsök gjort till en integrerande del av öron- och nervläkarens undersökningsmetoder."

Försök att förklara dessa fenomen förde Bárány in på nya, intresseväckande vägar, som ledde till betydelsefulla rön bl. a. angående lilla hjärnans förut högeligen diskuterade funktion. Bárány håller före, att ständiga impulser utgå från lilla hjärnans bark till hela den viljan underställda muskulaturen, som därigenom hålles i en ständig och normalt likformig spänning. Denna spänning påverkas bl. a. genom retning av örats vestibularapparat.

Av övriga sjukbehandlingsmetoder, vilka Bárány kan göra anspråk på att ha givit upphov till, förtjänar erinras om hans sätt att konstatera ensidig dövhet genom införande i det friska örat av en lufttätt slutande apparat, Bárány's s. k. larmtrumma, med vilken starkt buller åstadkommes, ävensom vissa iakttagelser han gjorde, sedan han under världskriget införts på otologiska specialspörsmål, vilka hade sin grund i sårskador.

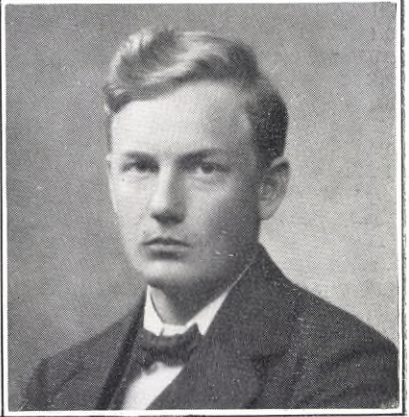
Redan dessförinnan hade Bárány förvärvat sig internationellt anseende. År 1909 hade han erhållit anställning som docent i öronläkekonst vid universitetet i Wien samt höll därefter ett flertal kurser i otologi, föreläsningsvis för utländska läkare, och knöt därvid även förbindelser med Sverige genom en kurs i Stockholm år 1911. Under kriget fick han en särställning som österrikisk kirurg och öronläkare vid en sjukhusavdelning i den välkända fästningen Przemysl redan den 12 aug. 1914, där han bragtes i sin ovan omtalade ryska krigsfångenskap. Dessförinnan hade han redan erhållit internationella erkännanden som öronläkare både i Amerika (vid kongressen i Boston 1912), i Belgien, där han 1913 erhöll ett pris av vetenskapsakademien i Bruxelles, och i Nederländerna, där universitetet i Groningen år 1914 tilldelade honom Guyotpriset för den viktigaste upptäckten inom öronläkekonsten under de sista fem åren.

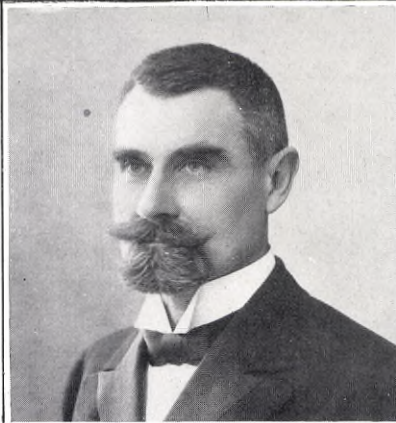
FIL. D:R SIGURD
HANSSON.
Stadsfullmäktig.

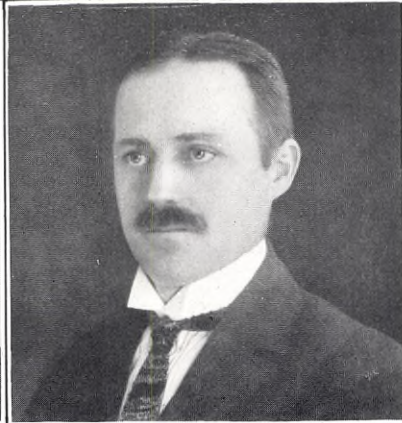
Överst i mitten:
FRÖKEN FRIDA
HJERTBERG.
Föreståndarinna för
Sigrid Rudebecks
skola. — Stadsfull-
mäktig.

PROFESSOR MAL-
TE JACOBSSON
vid Göteborgs Hög-
skola. — Stadsfull-
mäktig.

Vidst.
OSCAR LUND-
GREN.
F. d. rektor vid
Wendelsbergs Folk-
högskola.

Vidst.
OSKAR SJÖDIN.
Kamrerare hos För-
lagsaktiebolaget
Hvar 8 Dag.

Samtliga i Göteborg.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

HVAR 8 DAGS STIPENDIENÄMND.

Med anledning av att HVAR 8 DAG i och med denna årgång ingår i sitt 25:te år har tidskriften önskat celebrera denna tilldragelse på så sätt, att därvid även visades erkänsla för det intresse, som under de gångna åren varit av så stort värde för dess strävanden. I valet mellan olika former för ett sådant yttrande erkännande har Hvar 8 Dag stannat för en stor **utdelning av studiestipendier** på olika undervisningsområden till manlig och kvinnlig ungdom i olika åldrar under den vissa förhoppningen att denna plan — sedan månader under utarbetande och avslutning — skall mötas med allt det intresse och den förståelse inom vida kretsar bland tidskriftens läsare som redaktionen på mycket goda grunder vågar säga den vara förtjänt av.

Frågan om våra ungdomars **yrkesval** och **framtidsmöjligheter** är ju en av dagens mest brännande spörsmål och utgör otvivelaktigt en källa till bekymmer för tusentals familjefäder inom alla samhällslager. Hvar 8 Dag har därför ansett det lämpligt att i sin stipendieplan inrymma ett stort antal stipendier för **rent praktisk yrkesutbildning** på olika områden. De undervisningsanstalter, som anlitas för detta ändamål, äro samtliga sedan många år tillbaka välkända och uppskattade över hela vårt land.

Skulle genom Hvar 8 Dags utdelning av studiehjälp även det rena **bildningsintresset** bland ungdomen i någon mån väckas och stimuleras vore därmed ett av tidskriftens varmaste syftemål uppnått. Särskilt våra **folkhögskolor** äro i detta avseende förtjänta att omfattas med allt större intresse inom **alla** samhällslager. Dessa bildningsanstalter hava ju hittills rekryterats huvudsakligen från den jordbrukande befolkningen. Den undervisning, som där lämnas ungdomen, är i alla avseenden förträfflig.

Bland Hvar 8 Dags stipendier finnes även ett **rese-**

stipendium för handelsstudier i Amerika. Man behöfver ju icke särskilt framhålla nyttan och vikten av att begåvade svenska ungdomar beredas tillfälle att utomlands få taga del av utvecklingen på olika yrkesområden. Tidskriften har valt **Amerika** som studieland därför att vår stipendiat på **just detta speciella område** säkerligen där kommer att erhålla de kraftigaste impulserna och de bästa uppslagen för sin framtida kontors- eller affärsbana i Sverige.

Fullständiga upplysningar rörande Hvar 8 Dags Studiestipendier återfinnas i det B-nummer av Hvar 8 Dag, som medföljer detta häfte. Vi inbjuda alla H. 8 D:s läsare, som hava nytta och behov av tidskriftens stipendier, att inlämna sina ansökningar inom den föreskrivna tiden. Alla ansökningar såväl som **förfrågningar** rörande stipendier torde **adresseras till Hvar 8 Dags Stipendienämnd, Göteborg.**

Till bild å sid. 158.

Valkampanjen i England fortgår med all intensitet. Särskilt ha de olika partierna koncentrerat sina ansträngningar till norra Englands industricentra, där frihandeln, liberalernas främsta programpunkt, har gamla trogna anhängare. De konservativa beteckna sin främste mans, premiärministern Stanley Baldwins turné, som utomordentligt lyckad, men det från detta håll så ivrigt proklamerade tullskyddet har skarpa motståndare icke blott inom avnämarnes läger, vilket på grund av den med tullarne följande prisförhöjningen är fullt naturligt, utan också inom en hel del handels- och industrigrupper. Den av arbetarpartiet i början så kraftigt framhållna kapitalskatten synes nu ha skjutits i bakgrunden, men striden fortsätter lika intensivt å andra linjer. För övrigt väntas agitationen pågå ända in i sista stund före valen, som äga rum den 6 december.

VÅRT KRONPRINSPAR I ROM.

1—2. KRONPRINSPARET ANKOMMER DEN 27 NOVEMBER. KRONPRINSEN OCH KRONPRINSESSAN (längst t. v.) MOTTAGNA AV PRINS EUGEN OCH PRINSESSAN MÄRTHA (närmast kronprinsen). Text å sid. 159.

3—5. SVENSKA MINISTERNA I KINA OCH JAPAN samt Dr. SVEN HEDIN PÅ BESÖK I PEKING. 3. Fr. v. Envoyén O. Ewerlöf, chargé d'affaires i Peking greve C. Bonde, handelsattachén i Shanghai B. Renborg.

4. På besök i "FÖRBUDNA STADEN". Fr. v. dr. Wilhelm, dr. Sven Hedin, grevinnan Bonde, envoyén Ewerlöf.

5. Efter lunch hos greve Bonde. 1. och 4. värdinna och värd, 2. envoyén Ewerlöf, 3. dr. Sven Hedin.

Efter fotografien

Kliché: Goës Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

SVENSKNYTT FRÅN PEKING.

KORRESPONDENS TILL H. 8. D.

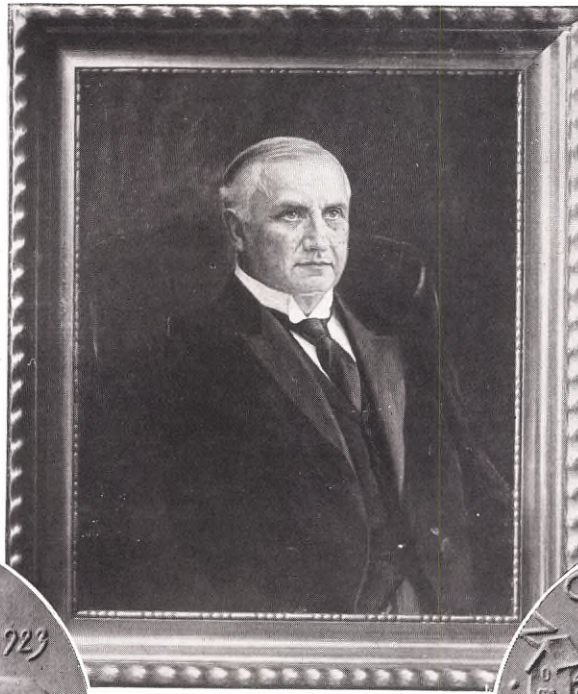
Vi äro inte många bofasta svenskar här i miljonstaden Peking, 6 å 7 familjer + 1 ungar. Då och då, men med långa mellanrum, dyker en landsman upp, stannar några da'r och försvinner så under horisonten.

Ett långvarigare besök i kinesiska metropolen har nu emellertid gjorts av två notabla svenskar, näm-

Forts. å sid. 159.

Vid Svenska Linnésällskapets sammankomst den 26 november valdes till ordförande för år 1924 professor R. E. Fries och till v. ordf. prof. R. Sernander. Vid sammanträdet hölls ett minnestal över Sällskapets bortgångne ordförande, professor Erik Müller, av livmedikus Olof Hult, i samband med vilket avtäcktes ett portätt av professor Müller, målat av en Linnéättling, konstnären Seth Martin och skänkt till Sällskapet av en annan av Linnés ättlingar.

Bankmannasällskapet i Stockholm har inflyttat i nya stilfullt och elegant inredda samt centralt belägna lokaler

PORTRÄTT AV FRAMLIDNE PROFESSOR ERIK MÜLLER.
Oljemålning av Seth Martin.

MEDALJ TILL P. A. NORSTEDT & SÖNERS 100-ÅRSJUBILEUM, modellerad av prof. Carl Milles, utförd hos Sporrongs, Sthlm.

Den 1 december i år samt 100 år förlutit sedan boktryckeri- och bokförlagsfirman P. A. Norstedt & Söner anmäldes till Stockholms rådhusrätt. Firman P. A. Norstedt och Söners grundläggare var handlanden och rådmannen i Örebro Per Adolf Norstedt, vilken år 1820 fått sig tilldelad överdirektörs titel. Han inköpte 1821 det Lindhska boktryckeriet i Stockholm med tillhörande stiligjuteri och ett mindre förlag. Som biträden i affären inträdde hans båda söner Adolf och Carl, vilka också ensamma övertogo firman vid faderns tillbakaträdande 1828. Den äldre av bröderna, Adolf Norstedt, som tidigare varit no-

Kliché: Sjöberg, Gbg.

vid Strandvägen. Den nya våningen omfattar ett tiotal rum med fullständig restaurangrörelse.

tarie i hovrätten, ägnade sig huvudsakligast åt kontorsarbetet medan den yngre Adolf Norstedt drog sig på grund av

Forts. å sid. 155.

SVENSKA BOKHANDLAREFÖRENINGENS GÅVA TILL P. A. NORSTEDT & SÖNER till 100-årsjubileet. Bronsvas komponerad och skulpterad av bokhandlaren C. O. Svensson, Landskrona.

Bild t. v. o. därunder: BANKMANNASÄLLSKAPET I STOCKHOLM I NYA LOKALER.

Foto. Almberg & Preinitz, Sthlm.

Bankmannasällskapet bildades förra hösten för att övertaga den av Stockholms filialförening av Svenska bankmannaföreningen förut bedrivna klubbörelsen och har redan nått stor anslutning från bankmännens sida, icke minst tack vare frikostigt understöd från Stockholmsbankernas sida.

Kliché: Göta Restaurä & Klichéanstalt, C/o

Göteborgs namn att vara en framstående konst- och musikstad har jämte dess anseende som handelscentrum alltid ingivit samhället en känsla av icke blott stolt- het utan även av plikt och ansvar. För de sköna konst- erna omhuldares finnes där ju det ståtliga Göteborgs Museum med dess ständigt växande samlingar och staden har i kanske högre grad än något annat svenskt sam- hälle ägt intresserade och generösa konstamlare i stor stil.

En av dessa och den främste var Pontus Fürstenberg, vilkens samlingar ganska raskt växte ut till ett galleri av efter svenskt mått enastående betydelse och stor- lek. Senare har ju huvudstaden även fått åtminstone två stora enskilda konstgallerier. Kanske lika stora, kanske större. Men intet av dessa torde ha haft den intima samhörighet med själva samhället som det Fürstenbergska Galleriet. Det var galleri men ej mu- seum — det var ett hem, en förmögen göteborgares varma hem, icke fyllt med utan omramat av fullödig konst — företrädesvis målning och skulptur. När denne storstilade mecenat och konstamlare gick bort, efterläm- nade han icke en enbar konstsamling, utan ett monu- ment av samlad konst. Det är om det oförändrade be- ståendet av detta monument — Fürstenbergska Galleriet — som åsikterna varit och äro skiljaktiga: den största men minst utslagsgivande opinionen har alltid varit för bibe- hållande i oförändrat skick av detta i varje fall för staden själv enastående monument över göteborgsk sam- hällsanda. Man beslöt i stället att flytta det hela till Göteborgs Museum, där det nu står, långt ifrån detsamma som det var — jämför våra bilder — men så pass det brukar bli när måtten i den nya bostaden äro för smått tilltagna.

Nu är det änyo fråga om flyttning och nu äro diver- genserna skarpare. I det nya Konstmuseet sådant det skall befinna sig efter slutinredning skall det Fürsten- bergska monumentet som helhet ännu mindre än nu komma till sin rätt — så anser man och väl med skäl. — Viljan att bryta ned monumentet och samla ihop de konstverk som kunna vara förtjänta av äran att ännu så länge anses såsom konstverk, värda att hängas eller ställas upp, lär på sitt håll allt annat än saknas. — Men hoppet står till dem som ha att enas om en anordning värdig alla parter. — Göteborgs Musei Styrelse skall förvisso icke underkänna de motiv och skäl det Fürstenbergska mecenatparets efterlevande anhöriga åberopa för att man icke skall förgripa sig på den vackra och för hela staden Göteborg hedrande konstdonationen. *Redaktionen.*

Vi ha hemställt till artisten Georg Pauli om ett ut- talande i frågan och har han, en av Fürstenbergska tidens initierade, med sin alltid medryckande skildringsförmåga omgivit detta uttalande med en kort historik av galleriet och dess tillkomst.

Georg Pauli skriver:

Första upprinnelsen till den märkliga konstsamling som bär namnet Fürstenbergs galleri var följande. Göteborg hade anordnat en konstutställning 1869 och i samband med denna ett konstnärsmöte. "Det inträffade då" — det är Pontus Fürstenberg själv som berättar — "att jag åter- fick helt oväntat en fordran på 1,600 kronor, vilka jag ansett förlorade. Vad var naturligare än att jag då be- slöt använda dessa pengar för att uppmuntra den på- gående konstutställningen. Jag köpte fyra tavlor, bl. a. en duk av Wilhelm von Gegerfelt, en annan av Jernberg — dessa voro mina första konstköp, grunden till mitt galleri". Fürstenberg var då i det närmaste fyrtio år. Början var gjord, fortsättning följde; i slutet på sjuttio- talet, när han gör en Italiarens, besöker han Alexander Carlsson och ser i dennes studio i Rom modellen till en vas, som beställes i brons. 1880 gifter sig Fürstenberg med Göthilda Magnus och blir en mycket rik man. Det har sagts att med förmögenheten vissa testamentariska förpliktelser att uppmuntra konst varit förknippade. Så var alls icke fallet. Sedan Fürstenberg börjat, blev det honom själv ett behov att fortsätta, därigenom fyllande

sitt liv med ett starkt intresse, sedan han vid giftermålet dragit sig helt ifrån all affärsverksamhet.

Hittills var samlandet mera planlöst, men 1881 då en konstutställning änyo anordnas i Göteborg, slår han in på den riktlinje, som han sedermera alltjämt fasthåller. Vid konstnärsmötet gör han bekantskap med en del svensk-parisiska konstnärer, representanter för den unga konsten — detta är avgörande. Under hela sitt återstå- ende liv går hans ansträngningar ut på att förvärva en re- presentativ samling av de konstnärer, vilka sedermera bildade Konstnärsförbundet. Dessutom inköpes tid efter annan arbeten av moderna franska konstnärer, av vilka vår egen konst rönt mer eller mindre inflytande. Gal- leriets får härigenom en personlig prägel. Att Fürstenberg vid sina konstköp oftast rådgjorde med sina många unga vänner sökte han själv aldrig dölja; att han icke misstog sig på var han kunde finna de bästa råden därom torde resultatet vittna. Var alltså riktlinjerna klara, hindrade det likväl ej att Fürstenberg gjorde ett eller annat mindre viktigt undantag — det ges så många hänsyn för en så pass betydande konstbeskyddare. Ävenså kunde ju hända att han gav carte-blanche åt någon konstnär, så- som till exempel åt undertecknad, som fick i uppdrag att vid en utrikesresa göra ett uppköp — resultatet blev Böcklins "Faun och nymf" — eller andra gånger, när hans konstnärsvänner telegraferade att köpa, ena gången Carl Larssons medaljerade akvareller, (från Grez) en an- nan gång Herman Norrmans: "Landskap" — andra fall att förtiga.

Bland hans senaste förvärv var Richard Berghs: "Som- markväll", som han köpte på staffliet i konstnärrens atelier. Priset, som begärdes var 4,000 kr., men Fürstenberg höjde det genast till 6,000 kr. — och för dessa pengar an- såg sig ha fått god valuta, ty under sina sista levnadsår såg man honom dröja längst framför denna duk.

Under hela 80-talet var han en nästan årlig gäst i Paris; ofta passade han på att i sällskap med sin trogna fru Göthilda inträffa där vid salongens öppnande d. 30 april. Det var vid ett av de tidigare besöken hans parisiska vänner föreslog honom att bygga ett verkligt galleri och realiserandet härav uppdrogs huvudsakligen åt Per Hassel- berg, som hade hand om den dekorativa utsmyckningen.

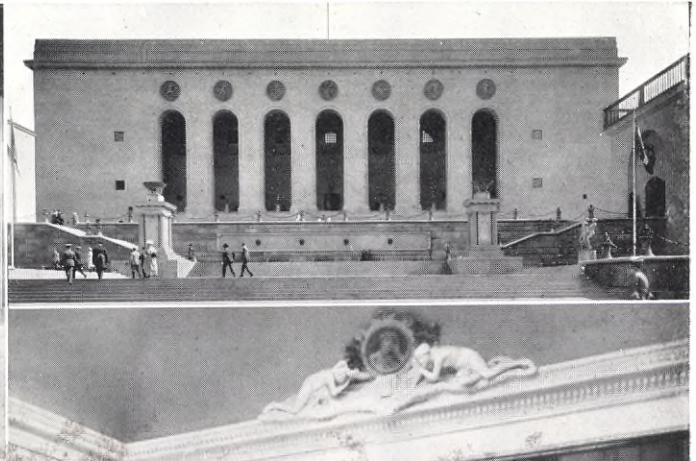
En senare tid kan ha åtskilligt att invända mot en del detaljer, exempelvis hälkälens ornamentala behandling — men som helhet betraktat måste man instämma i det allmänna omdömet att galleriet hade en både intim och grandios prägel. Redan det lyckliga förhållandet att be- sökaren för att nå galleriet hade att passera en hall och trappa, där en diskret belysning härskade, bidrog att höja effekten när man hunnit upp i själva galleriet. Här möt- tes ögat av Carl Larssons mästertliga "Rococco" och på ett fält mitt emot hängde hans "Nutidskonst" bildande tvenne flyglar till den stora mittelpannån, "Renässans" som, för ögat inramad av tvenne kolonner, var det ena rum- mets största duk.

I det andra rummet — egentligen tvenne, bildande till- sammans ett T — var Rafaël Collins "Sommar" placerad till höger och upptagande hela kortväggen.

Fürstenberg, som när galleriet var färdigbyggt, kom till Paris för att skaffa sig en mycket stor duk, hade svårt att finna någon passande till syftet: att dekorera en stor väggyta på ett behagligt, men icke bullrande sätt. Flera dukar voro på förslag — bl. a. en revolutionshistoria av Francois Flameng. Valet, han gjorde, tror jag var under omständigheterna det lyckligaste; "Sommar" är en neutral duk, och dess ljusa musikaliska rytm blev en vila för ögat, icke minst angenäm när mecenaten bjöd på konsert i galleriet.

När man i hans sällskap beundrat tavlorna och skulp- turen plägade han till sist yttra: "att den vackraste tavlan har jag dock här", varvid han slog undan skjutdörrarne till balkongen där man hade ett tjugande perspektiv genom den lilla parkens allé med Hasselbergs fontän i fonden.

Allt som allt — konstsamlingarnes homogenitet såväl som de flästa enskilda konstverkens konstnärliga värde, galleriets mjuka och förnäma omramning såväl som den

Se följande två sidor. Lyckliga omständigheten att byggnaden, vari konstsamlingen inrymdes, var belägen i själva hjärtat av staden — allt manade att när ägaren avled och den rika konstskatten testamenterades till Göteborgs stad, densamma bort bevaras i det gamla patricierhemmet.

Överst t. h. DET NYA KONSTMUSEET I GÖTEBORG.

sin Triptyque mera gällande. Jämte Carl Larsson och kanske i än högre grad ivrade museets verksamhetslystne ombudsman Carl Lagerberg för omflyttningen. Hur skickligt under givna förutsättningar denna verkställdes — Fürstenbergiska galleriet led en stor förlust i djupare konstnärligt förstånd. Alla konstverken voro oändligt mer till sin fördel i det gamla hemmets vackra salar än i

Fotos Jonason, Göteborg.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

En skrivelse till vederbörande och undertecknad av alla dem, med vilka Pontus Fürstenberg stått i närmaste beröring i konstnärliga frågor, sökte beveka till beslut om galleriets kvarblivande på dess gamla plats. Skrivelsen var undertecknad av Prins Eugen, Richard Bergh, Anders Zorn, Bruno Liljefors, Karl Nordström, Nils Kreuger, Eugen Jansson, Fru Pauli, undertecknad m. fl. Endast ett betydande namn saknades: Carl Larssons. Och varför! Jag har allt skäl att tro att han önskade få

Museets och detta gällde, synes mig, i *främsta rummet* just Carl Larssons "Triptyque" och Per Hasselbergs dekorativa grupper, det bästa denna skulptör åstadkommit. Kort efter det olycksaliga beslutets realiserande skrev jag i en uppsats: "Vad skulle icke detta galleri i det rika borgerliga hemmet från förra seklets senare decennier kunnat bli för kommande släkten! Den resande, som besökt Amsterdam har beundrat — ja, mer än beundrat, älskat! Maison Six. Så som Rembrandt där framstår i konterfejen av båda makarne Six, vilka porträtt

ännu hänga kvar på de platser för vilka de målats, så skulle man ej kunna njuta av dessa hans verk om de inplacerats i ett opersonligt museum. Och vad som gäller Rembrandt har sin giltighet även för de övriga konstverken i Maison Six. — Göteborg fick ett tillfälle att äga en i hela Norden enastående estetisk och kulturhistorisk miljö — men denna spolierades av missriktat nit och felbedömning. En glimt av hopp att så långt sig göra låter motverka de allra skadligaste följderna av

Forts. å sid. 155.

ÖVERST SYNAS TVÅ AV PER HASSELBERGS DEKORATIVA SKULPTURER, AV VILKA FLERA SES PÅ DE ÖVRIGA BILDERNA. Å stora bilden t. v. närmast: BRONSVAS AV ALEXANDER CARLSSON. I mitten: SNÖKLOCKAN I MARMOR AV PER HASSELBERG. Längst ned t. h.: VARDAGSRUM. — Fotos Jonason, Gbg. Ktich: Aug. Sjöbergs Ktichanst., Gbg.

OSTINDISKA KOMPANIETS FARTYG "VASA" PASSERAR PÅ INGÅENDE ÄLVSBERGS FÄSTNING — en nyfullbordad marinmålning av amiral J. Hägg utställd hos Fritzes, Stockholm.

EN STOR SAHARAUTSTÄLLNING har nyligen ägt rum i Köpenhamn. Föremålen samlades under en av den kände geografen prof. O. e. Olufsen, ledd expedition okt. 1922—april 1923. T. v. prof. Olufsen, franska sändebudet i Köpenhamn, vicomte de Fontenay och generalkonsul Adolf, som finansierat forskningsfärden, på utställningen. T. h. Panorama från Sahara med ett av expeditionens tält. Text å sid. 159.

Efter fotografier.

Titel: Gode, Gode

"TORDENSKJOLD", den omstridda och slutligen för 79,000 kr., eller 15 gånger dess konstvärde, å Gluckstadtska auktionen i Köpenhamn sålda porträttmålningen.

GLÜCKSTADTS PALAIS VID AMALIENGADE. En salong med stora dyrbarheter, där "Tordenskjold hängde (x).
Text å sid. 155.

HVAR 8 DAG

Efter fotografier.

Titel: Gode Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbn.

Efter fotografier.

VALSTRIDEN I ENGLAND. Kliché: Göta Bilders & Klichétryckeriet
 T. v. PREMIÄRMINISTER BALDWIN tillbringar senaste "week-end" i sitt Worcestershirehem, Astley Hall. — T. h. FÖRUTVARANDE
 PREMIÄRMINISTRARNE LLOYD GEORGE (t. v.) OCH ASQUITH mötas för första gången sedan 1914 i Faisley i ett förenat liberalt parti.

Text å sid. 147.

KANSLÄRSSKIFTET

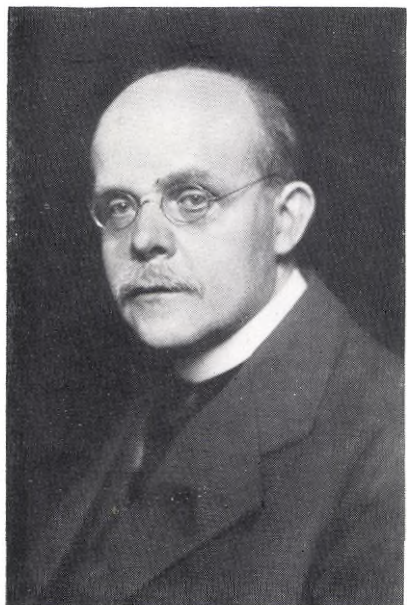
Den nya tyska regering, som efter så många fåfänga försök äntligen sammanplockats, har hämtat sina flesta medlemmar ur det nyss avgångna kabinettet Stresemann, stöder sig på ungefär samma riksdagsgrupper och kommer troligen att i stort sett fort-

SENOR LAURENTINO OLASCOAGA.
 Argentinas nye minister vid Svenska Hovet.

I TYSKLAND,

sätta den förras politik, åtminstone i utrikespolitiskt hänseende. Det var geheime-justitierådet Wilhelm Marx, som varit Centrumpartiets ordförande, vilken lyckades bilda den nya regeringen. Marx är känd för sin besinning och saktlighet och har ofta varit förliknings-

Efter porträtt.

D:R MARX.
 Den nye rikskanslären.

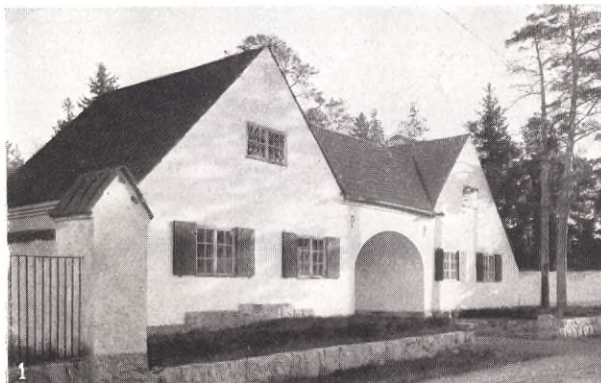

Efter porträtt.

D:R JARRES.
 Vice kanslär.

mannen inom partiet, liksom han nu blev det mellan partierna. Stresemann övertager utrikesministerportföljen, det starkaste tecknet på den obrutna linjen i ställningstagandet utåt. Den nyligen i Stresemanns ministär upptagne inrikesministern Jarres, inom vars område däremot kontinuiteten med det föregående är mindre säker, har också utnämnts till vicekanslär. I övrigt äro blott fyra ministrar icke övertagna från Stresemanns kabinettet, nämligen ekonomiministern Hamm, livsmedelsministern

“SANCTA BIRGITTAS VILOHEM“ I DJURSHOLM.

Pressfotos. Bild: Göta. Bild-A. C. Kihlström, Öbo
 1. ENTRÉEN. 2. EXTERIÖR AV HEMMET.
 3. BÖNSALEN med dess påfallande katolska, snarare för ett klosterkapell än för ett vilohem lämpade utrustning. 4. STORA GÄSTRUMMET. 5. MODER ELISABETH. 6. VILOHEMETS FYRA BIRGITTASYSTRAR.

Ett företag, som väckt en hel del uppmärksamhet inom kyrkliga och även i någon mån lekmanakretsar är det "Sancta Birgittas vilohem" som nu i

höst öppnats i Djursholm av Birgittasytern, moder Elisabeth, vilken från Rom hitkom i somras till Birgittaminnets firande och sedan stannat i sitt fädernesland. Moder Elisabeth — hennes fullständiga namn är Elisabeth Hesselblad — är född i Västergötland och emigrerade vid sju-tionio års ålder till Amerika, där hon utbildade sig till sjuksköterska och kom att förestå olika sjukhem. I slutet av 1800-talet övergick hon till katolicismen. En tid efter sin övergång blev hon sjuk och reste till Rom för att få dö i Birgittas hus. I Birgittas hus avlade hon klosterlöftet. Hon tillfrisknade emellertid och begav sig ut på en treårig studieresa till de flesta Birgittakloster i Europa och vid dess slut avlade hon på nytt klosterlöftena i det ärevörddiga Birgittaklostret i Chudleigh i England, där den äldsta kvarlevan av den ursprungliga Birgittinerorden existerar. År 1911 återvände hon till Rom och upprät-

Forts. å sid. 159.

Timmermansordens nya storståtliga palats i Stockholm står färdigt efter nio års byggnadstid och kommer att den 7 december högtidligen invigas i närvaro av Konungen. Den nya byggnaden, som redan sedan rätt länge stått färdig till det yttre, har uppförts efter ritningar av professor I. G. Clason. Den inrymmer en slottsläk mängd praktfulla salar, varav emellertid stora ordensalen icke hinner bli färdig till invigningen. Matsalen, som rymmer 500 personer, har
Forts. å sid. 159.

Efter fotografier.

Klubbé Sjöberg, Öhg.

1. GENERALGUVERNÖRSRUMMET. 2. KUNGLIGA SALONGEN.
3. BIBLIOTEKET. 4-5. HALLEN.
6. GUSTAF VASA-PORTRÄTT.

7. GUSTAF II ADOLF, ETT MÄRKLIGT PORTRÄTT.

Till bild å sid. 154.

På begäran av Landmandsbanken i Köpenhamn har nyligen förrättats auktion å avlidna etatsrådet Glückstadts otaliga dyrbarheter, konstverk, porslin, m. m. för att i någon mån bidra till täckande av bankens ofantliga förluster. Den stora sensationen blev försäljningen av ett av Balthazar Denner (tysk porträttmålare, 1685—1749) målat porträtt av *Tordenskjöld*, ett ur konstnärlig synpunkt icke synnerligen värdefullt arbete, men ofantligt populärt i Danmark, särskilt därigenom att de stora, bekanta H. E. Goschs Taendstiksfabriker använt bilden på tändsticksaskarna. Porträttet målades några få år innan den store sjöhjälten dog 1720 vid blott 29 års ålder och tillhörde först hans broder, amiral Caspar Wessel. Genom arv har det sedan gått inom olika, adliga familjer till dess den såldes till Glückstadt. Utom detta porträtt existera ytterligare troligen endast tre samtida, vilka emellertid alla sägas vara i norsk ägo. På försäljningen av tavlan kom genom berörda och andra omständigheter en hel del politiska synpunkter att läggas. Man berättade, att norrmännen till varje pris ville försäkra sig om den och under den senaste tiden stodo våldsamma strider i tidningarna om den. En nationalinsamling föreslogs t. o. m. men för att säkra tavlans förblivande i dansk ägo ställde Goschs tändsticksfabriker en mycket stor summa — det säges 50,000 kronor — till förfogande, varjämte Carlsbergfonden och bröderna Jacobsen m. fl. mecenater lämnade betydande bidrag. Det var meningen, att Frederiksborgs museum skulle förvärva konstverket och detta skedde också efter en hetsig strid med en norsk skeppsedare, herr Sverre Young. Museiinspektören Andrup hemförde dyrgripen för sitt museums räkning, men till ett alldeles meningslöst högt pris — 79,000 kr. Under den värsta högkonjunkturtiden köpte Glückstadt tavlan för 45,000 kr., som då deponerades i Landmandsbanken och aldrig kommo att betalas, men det verkliga värdet, räknat efter världsmarknadens priser, överstiger knappast 1000 kr. Det blev också Frederiksborgs museums dyraste porträtt.

*

NORSTEDTS 100-ÅRSJUBILEUM. Forts. fr. sid. 149.

sjuklighet tillbaka 1852 och 1860 upptog Carl Norstedt sina båda kusinsöner, Emil Norstedt och Gustaf Laurin som bolagsmän. Carl Norstedt avled 1862 och 1869 lämnade Emil Norstedt affären för att ägna sig åt lantbruk och därmed försvann namnet Norstedt ur firmans ledning. Bröderna Gösta och Albert Laurin — på modernet härstammande från släkten Norstedt — övertogo den redan nu betydande affären och av dem ägnade sig den förstnämnde åt boktryckeriet och stiligjuteriet medan den senare, filosofie doktor i litteraturhistoria, framförallt intresserade sig för förlagsverksamheten, vilken han kan sägas ha i egentligare mening grundlagt. En tredje broder, Carl Laurin, inträdde också snart i firman och de båda bärarna av namnet Laurin som nu vid sekeljubileet äro verkamma inom firman, Torsten och Carl G. Laurin, äro söner till Gösta Laurin.

De första åren bedrevs tryckerirörelsen i n:r 11 Lilla Nygatan och stiligjuteriet vid Mariedal på Kungsholmen, men år 1834 flyttades båda till den inköpta fastigheten n:r 6 Riddarholmen där firman fortfarande residerar. År 1833 antogs firman som kungl. boktryckare, 1858 företogs en större ombyggnad och utvidgning av tryckeri- och sätterilokalerna och vid sidan av tryckerirörelsen utvecklade sig så småningom en betydande förlagsverksamhet. Den förnämsta förlagsartikeln var almanackan, vilken från 1823 till 1904 arrenderades av Vetenskapsakademien. Specialiteter för förlaget voro för övrigt psalmböcker samt läro- och läseböcker. Till den moderna aktieförlagsformen övergick firman 1879 och i bolagets styrelse inträdde då som kassadirektör Carl Laurin och som verkställande direktör vice härads hövding G. B. A. Holm, vilken sistnämnde avled 1910 och fick till efterträdare firmans nuvarande chef, kammarrättsrådet Conrad Carleson. Detta är i kortaste drag gången av firmans utveckling.

*

FÜRSTENBERGSKA GALLERIET. Forts. fr. sid 153.

det ödesdiga beslutet att radera Fürstenbergiska galleriets ursprungliga hem lyser ännu. I det nya museet vid Göta-platsen borde, så snart sig göra låter, en tillbyggnad uppföras, där mecenatens skapelse kunde återfinna åtminstone en del av de betingelser, varunder den fordom trivdes och spridde glädje. Jag menar en pietetsfull rekonstruktion av de trenne salarne, varav galleriet bestod och att dessa finge den varma kolorit, den intima prägelse — så vitt möjligt — som förlänade så mycken charme åt ett besök i Pontus Fürstenbergs galleri. Redan i Ostindiska kompaniets hus, som ju dock har en gammaldags air, är miljön alldeles för kall (salarne för höga och halkälarna för nakna och vita — Hasselbergs dekorationer för små i förhållande till den ursprungliga planen). Så mycket fler bleve olägenheterna i det nya iskalla palatset. Men kommer en verklig rekonstruktion till stånd, bör det vara ytterst angeläget tillhålla varje museichef att icke av s. k. museala hänsyn plocka ut än en än en annan detalj för att infogas i det övriga tavelbeståndets serier. Dyligt bör betraktas som ett straffvärt helgerån.

G. Pauli.

*

SVENSKNYTT FRÅN PEKING. Forts. fr. sid. 148.

ligen av vår nyutnämnde envoyé i Kina och Japan, O. Ewerlöf, samt av dr. Sven Hedin, vilka båda anlände hit för ett par veckor se'n, närmast från Shanghai. Envoyén Ewerlöf gästar för första gången Peking och kom hit för att överlämna sina kreditivbrev till Kinas nye president, Tsaou-Kun. Audiensen ägde rum den 8 november under övliga ceremonier.

Dr. Hedin, som avslutat sin sju månaders föredragsturné genom Amerikas Förenta stater, här förlagt återfärden till Sverige via Kina, Sibirien och Ryssland och därmed fullbordat sin första resa kring jorden. Helt naturligt ombads doktorn genast vid sin ankomst till Peking att hålla något föredrag om sina många och långa forskningsresor i Asien, och det blev inte mindre än tre föredrag: på Geologiska Byrån, Rockefellerinstitutet och på Tyska klubben, överfyllda lokaler och en hänryckt publik, som inte tröttnade på att lyssna till talarens dramatiskt framställda och livfulla skildringar från färderna i Persien, Mesopotamien, Turkestan, Indien, Tibet och egentliga Kina. Att dr. Hedin, som ju gjort sina märkligaste upptäckter inom kinesiskt territorium, skulle bli entusiastiskt mottagen här i Peking var ju blott att förutse. Middagar och allehanda festligheter till den "framstående svenske geografens och forskningsresandens" ära ha dock ingalunda hindrat honom från att återuppliva bekantskapen med Pekings många sevärdheter, t. o. m. en trip till "stora muren" fick plats på hans program. I dag har emellertid doktor Hedin lämnat Peking och anträtt hemresan via Mongoliet. Men Gobiöknen passerar doktorn denna gång inte på vaggande kamelrygg, utan helt prosaiskt i automobil från Kalgan till Urga och därifrån vidare upp till Verkhne-Ukinsk på sibiriska järnvägen.

Dagspressen har rikligen meddelat allmänheten om snart sagt alla doktor Hedins göranden och låtanden från första stund han satte sin fot inom stadens murar, ord för ord refererat hans hållna föredrag samt även uttalat den förhoppningen, att hans senast utgivna vetenskapliga arbeten måtte bli tillgängliga i Peking.

Det torde vara överflödigt att nämna, att den lilla svenska Pekingkolonien försökt göra envoyén Ewerlöfs och dr. Hedins vistelse härstädes så angenäm som möjligt, och har det lyckats, bör förtjänsten i främsta rummet tillskrivas vår chargé d'affaires i Peking, greve Bonde, och hans älskvärda grevinna. Deras charmanta hem har stått öppet ej blott för de tillfälligt gästande landsmännen, men också för oss andra som leva i förskingringen och glädjas åt att ibland få samlas i svenskhetens tecken.

Peking den 13 november 1923.

Yngwe Laurell.

Foto. Henriksson, Gbg.

Kilcher: Goss Klithard & Klithornetakt.

RIKSFÖRENINGEN FÖR SVENSKHETENS BEVARANDE I UTLANDET HÖGTIDLIGHÅLLER Å GÖTEBORGS BÖRS 15-ÅRS DAGEN AV SITT INSTIFTANDE. Vid en mycket besökt soaré efter de mera allvarliga förhandlingarne förekom jämte sång och allmän dans en vacker menuett av Göteborgs ungdom.

greve v. Kanitz, trafikministern Oeser (föret inrikesminister i kabinettet Cuno) och justitieminister Emminger. Den sistnämnda tillhör bayerska folkpartiet och är den tredje bayraren i ministären, vilket låter vänta ett mindre spånt förhållande till den oroliga sydtyska staten. Gentemot den föregående ministären betecknar den nya en liten förskjutning åt höger och är nu den femte i ordningen i samma riksdag.

"SANCTA BIRGITTA VILHEM". Forts. fr. sid. 157.

tade där i Birgittas hus ett kloster där hon till att börja med residerade tillsammans med tre noviser från England, systrarna Richarda, Reginalda och Katherine. De båda förstnämnda ha nu medföljt hit till Sverige och vistas med moder Elisabeth i Djursholm, den tredje är mater vicaria i klostret i Rom.

Efter 21 års bortvaro har nu moder Elisabeth återkommit till Sverige och önskar kvarstanna här trots att jordmänen för en återuppväckt katolisism i Sverige är oemottagligare än i kanske något annat land i Europa. Vad själva klostret i Djursholm beträffar är det en helt vanlig privatvilla, sparsamt möblerad med moder Elisabeths egna fäderneärvda möbler.

Hemmets märkligaste klenod är ett Birgittaporträtt i olja, målat av Katarina Ehrenpool, en svensk dam, som i slutet av förra århundradet ingick i Birgittinerklostret i Weerth i Holland, där hon bl. a. målade denna tavla, som sedermera hitförts. Hon var för övrigt den första svenska kvinna som efter Vadstenaklostrets stängande under reformationen ingått i Birgittinerorden.

Till bild å sid. 148.

Kronprins Gustaf Adolf med gemål befinner sig nu på hemväg efter den månadslånga utomlandsvistelsen. Som bekant tillbringade fursteparatet största delen av denna tid i Florens, där de bl. a. sammanträffade med spanska konungaparet under dettas besök i Italien. I slutet av november reste kronprinsparet under några få dagar ned till Rom, där de välkomnades av prins Eugen och prinsessan Märtha, vilka sedan någon tid vistas i den italien-

Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet hade den 1 december i Göteborg anordnat sin sedvanliga årsfest, som denna gång också betecknade föreningens femtonåriga tillvaro. Samma dag konstituerades styrelse för det utlands-svenska muséet och vid festen hölls högtidstalet av skeppsredare Dan Broström. Bland de i allo lyckade anordningarne märktes särskilt en mycket vacker menuett som inöfvats av dansläraren Cegreller och smidigt utfördes av ett femtontal ungdomar i stilfulla rococodräkter.

ska huvudstaden. Kronprinsparet besökte i Rom konung Victor Emanuel och drottning Elena. Hemfärden ställes över Paris och London och kronprinsparet anländer till Göteborg den 10 och till Stockholm den 11 december.

Till bild å sid. 154.

I Köpenhamn har nyligen en utställning av mer än vanligt intresse ägt rum, i det den visade den kulturella utvecklingen hos de folkslag, som prof. Ole Ulufsen, Danmarks mest ansedde geograf, kom i beröring med under sin stora forskningsfärd genom Sahara nov. 1922—april 1923. Carlsberg- och Rask-Örstedföretagerna jämte danska privatmän finansierade det stora företaget, som på ett glänsande sätt genomfördes. Karavanen bestod av 22 man och 35 dromedarer, färdades till en början i samlad trupp, men delade sig därefter på tre avdelningar, vilka var för sig sammanbragte ett betydande etnografiskt material, såsom vapen, dräkter, musikinstrument, redskap m. m., och kartlade stora sträckor av det mångstädes ytterst vattenfattiga och delvis klippiga landet. Utställningen blev också en stor succés och icke minst populär har den vetenskapliga bedriften blivit genom den mycket intressanta film, som upptogs under densamma.

TIMMERMANSORDEN. Forts. fr. sid. 156.

en höjd av 12 meter, alltså genom flera våningar. Den mindre ordensalen där invigningen äger rum, är bland de vackraste interiörerna, prydd med gamla porträtt och minnestavlor å väggarna. Sällskapsvåningen omfattar en hel fil klubbrum, synnerligen gediget och förnämt inredda med gamla möbler från förra ordenshuset. I övrigt må framhållas mottagningsalongen med en utsökt vacker empirekrona från början sv 1800-talet, musikrummet, kapitsalen och biblioteket. Vid invigningen kommer Ordens stormästare och generalguvernör, överstekammarjunkaren greve Casimir de la Gardie, att presidera. Invigningstalet hålles av Ordens överprelat, komminister Josef Rosenius, vilken jämväl till invigningen författat en kantat vartill musik komponerats av musikdirektörerna John W. Larsson, Einar Ralf och Nils Malmberg.

Fotos. Sahlén, Söderhamn. Klisché: Sjöberg, Gbg.
OSTKUSTBANEDELEN STUGSUND—LJUSNE
INVIGES DEN 1 DECEMBER, i närvaro av
representanter för Ostkustbanans styrelse, Sta-
tens järnvägar, dr. von Eckermann, Ljusne, m. fi-
Överst: Vid Ljusne station.

sades välkomna av styrelseordföranden,
krigsrådet M. Morton, varefter överståt-
hållare Hederstierna efter ett kort tal
utdelade medaljerna.

Veckans Porträtt-Galleri
måste på grund av översflödande
annat material överstå till näst-
följande nummer.

**Icke följetongsintresserade
läsare** skola likväl säkerligen genom
H. 8 D:s speciella anordning av följe-
tongsavdelningen finna nackdelarna hos denna form av
bokpublicering nästan borteliminerade. Hvar 8 Dag
bjuder som ingen annan tidning verkligt värdefulla
och underhållande arbeten av de främsta författare i
så stora avsnitt, att verkets kontinuitet gott bibehålles.
Se omslagets sid. 23—26.

Barnängens Tekniska Fabrikers A.-B. invigde den 17
november nyttillbyggda lokaler vid sin fabrik vid Bonde-
gatan varvid anordnats en festlighet vid vilken icke min-
dre än 39 tjänstemän och arbetare, som varit anställda
i firman 16—43 år tilldelades Patriotiska sällskapets
medalj för långvarig trogen tjänst. De inbjudna häl-

Medaljörerna vari-
bland kamrer Quarforth (X) som varit i bolagets tjänst 43 år och tilldelades stora guldmedaljen.
INVIGNINGS- OCH MEDALJERINGSFEST VID BARNÄNGENS TEKNISKA FABRIKERS A.-B. DEN 17 NOVEMBER. Klisché: Sjöberg, Gbg.